

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422202556
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6422202556.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti X.: X., nar. XX.XX.XXXX a Y., nar. XX.XX.XXXX, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, deti rodičov: matky Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/XX, XXX XX O., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Dobiš s.r.o., so sídlom Nám. Matice slovenskej 409/6, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 36 857 327 a otca U. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. č. XX, XXX XX D., právne zastúpeného Legal s.r.o., so sídlom Vajanského 384/12, 966 22 Lutíla, IČO: 47 248 726, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a o uloženie výchovného opatrenia, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 28P/10/2022 - 49 zo dňa 13. decembra 2022 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v I. až V. výroku a v VII. výroku potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zveril maloleté deti X.: X., nar. XX.XX.XXXX a Y., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a stanovil jej časové intervaly tak, že otec U. X., nar. XX.XX.XXXX bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v čase od nedele nepárneho kalendárneho týždňa od 17.00 hod. do nedele nasledujúceho kalendárneho týždňa do 17.00 hod. a matka Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v čase od nedele párneho kalendárneho týždňa od 17.00 hod. do nedele nasledujúceho kalendárneho týždňa do 17.00 hod. (I. výrok); v súvislosti s tým stanovil, že otec si maloleté deti prevezme v stanovenom čase v mieste bydliska matky a matka si maloleté deti prevezme v stanovenom čase v mieste bydliska otca a uložil každému z rodičov povinnosť maloleté deti v stanovenom čase riadne pripraviť a odovzdať do starostlivosti druhého rodiča (II. výrok); určil, že obidvaja rodičia budú maloleté deti zastupovať ako zákonní zástupcovia a spravovať ich majetok v bežných veciach (III. výrok); výživné na mal. deti počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov neurčil (IV. výrok); zamietol návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti (V. výrok); uložil rodičom maloletých detí výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (VI. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Z obsahu spisu a odôvodnenia predmetného rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že obaja rodičia spočiatku v konaní zhodne navrhovali, aby maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s týždennými časovými intervalmi striedania. Matka až neskôr svoj postoj v konaní zmenila, navrhla zveriť obe deti do jej výlučnej osobnej starostlivosti, upraviť styk otca s nimi na

každý druhý víkend od piatku do nedele a určiť otcovi výživné v sume 220,- € mesačne na mal. X. a 180,- € mesačne na mal. Y.. Zmenu svojho postoja odôvodnila tým, že od podania návrhu sa udiali skutočnosti odporujúce uzatvoreniu dohody o striedavej osobnej starostlivosti, dovtedy bezkonfliktný vzťah rodičov sa zmenil, matka musela niekoľkokrát podať na otca oznámenie na Obvodnom oddelení Policajného zboru Kremnica z dôvodu, že otec detí sa jej vyhrážal, vulgárne jej nadával, čoho svedkami boli aj deti.

3. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že matka maloletých detí bola do 30.11.2022 zamestnaná v I. U. N., spotrebné družstvo, jej priemerný čistý mesačný príjem zo zamestnania činil 654,12 €, okrem toho poberala prídavky na deti v sume 60,- € mesačne. Od 01.12.2022 je zamestnaná u zamestnávateľa U.. Q. J. - Q.. Ako dôvod zmeny zamestnania uviedla možnosť viac sa venovať deťom, nakoľko jej pracovná doba je od 07.00 hod. do 14.00 hod. počas pracovných dní, víkendy má voľné a bude mať aj lepší plat. Miestom výkonu práce sú Krahule, preto sa plánuje s deťmi sťahovať z Kremnice do Kremnických Baní. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie matka obývala trojizbový byt v O. vo vlastníctve jej matky, náklady na domácnosť vyčíslila na 150,- € mesačne.

4. Otec maloletých detí je zamestnaný v spoločnosti S. S. X., s.r.o., N. nad M., jeho priemerný čistý mesačný príjem zo zamestnania činí XXX,- €. Obýva rodinný dom. Stará matka detí zo strany otca v konaní vypovedala, že otec detí býva vo vlastnom dome, oni ako starí rodičia vo vlastnom, vzdialené sú asi 200 m od seba. Výdavky na domácnosť otec uviedol v sume 250,- € mesačne. Otec v konaní uviedol, že striedavá starostlivosť o deti de facto funguje od 22.02.2022, kedy matka s deťmi opustila spoločnú domácnosť.

5. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že obe oznámenia matky na otca boli vybavené tak, že veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorých sa mal otec dopustiť voči matke detí boli Okresným úradom Žiar nad Hronom, odbor všeobecnej vnútornej správy odložené.

6. Maloleté deti sú zdravé, mal. Y. navštevuje ortopedickú ambulanciu. P. X. navštevuje 3. ročník základnej školy v O. a mal. Y. materskú školu v O.. Pri prvom pohovore v domácnosti otca dňa 19.10.2022 uviedli, že raz sú otca, raz u matky, u oboch je dobre, zvykli si na túto situáciu.

7. Súd prvej inštancie v konaní poskytol rodičom priestor na zlepšenie vzájomnej komunikácie. Za tým účelom na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom prebehli jedno individuálne stretnutie s matkou, jedno individuálne stretnutie s otcom a dve stretnutia s maloletými deťmi. Matka na individuálnom stretnutí uviedla, že najprv zvažovala striedavú starostlivosť, no po dôkladnejšom zvážení všetkých okolností sa rozhodla, že chce deti do osobnej starostlivosti. Uviedla, že by styku s otcom nebránila ani mimo určeného času. Odmietla spoločné stretnutie s otcom na referáte, preto nebolo možné pracovať na zlepšení komunikácie medzi nimi.

8. Otec sa na individuálnom stretnutí vyjadril, že je za striedavú starostlivosť, pretože chce byť s deťmi čo najviac, výlučnú osobnú starostlivosť nezvažoval, nakoľko chce, aby deti boli rovnako aj s matkou. Uviedol, že spoločné stretnutie s matkou by uvítal za účelom prebratia momentálnej situácie.

9. Mal. deti sa na prvom stretnutí vyjadrili, že k otcovi chodia rady, len by chceli, aby sa s nimi viac hrával a maloletej X. viac pomáhal pri učení. Na tomto stretnutí sa maloletá X. ešte vyjadrila, že k otcovi chce chodiť len na sobotu a nedeľu, preto že im to už v podobe striedavej starostlivosti nevyhovuje, no nevedela povedať z akého dôvodu. Vyjadrila sa síce, že by chcela byť už viac u maminy, ale počas stretnutia sa vyjadrovala frázami, ktoré nie sú primerané jej veku. Z pozorovania bolo viditeľné, že maloletý Y. vo väčšine prípadov len opakoval sestrine odpovede. Y. sa na prvom stretnutí vyjadril, že rád chodí k otcovi, na druhom stretnutí sa však toto vyjadrenie razantne zmenilo, povedal že už k otcovi chodiť nechce, na otázku prečo, resp. čo sa od posledného stretnutia zmenilo odpovedal, že nevie. Obe deti sa vyjadrili, že majú rady oboch rodičov, pričom mal. X. má momentálne bližšie k matke a mal. Y. k otcovi, čo sa prejavilo aj prostredníctvom projektívnych techník. Zároveň bolo z pozorovania zjavné, že deti majú medzi sebou veľmi blízky súrodenecký vzťah.

10. Matka v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdila, že deti sa jej začali sťažovať, že striedavá starostlivosť, ktorá sa fakticky realizovala, im vadí, hlavne staršia dcéra veľmi k otcovi chodiť nechce. Mladší syn, keď prišiel od otca, hovoril, že otec si ide zobrať druhu maminu, že nechce druhu maminu a

nechce mať nejakého ďalšieho bračeka alebo sestričku, ako mu to hovoril otec. Staršia dcéra jej hovorila, že otec sa jej vypytoval, či má matka priateľa a podobne, čo podľa názoru matky nie je normálne. Matka ďalej tvrdila, že staršej dcére sa zhoršil prospech v škole, sťažovala sa, že otec sa s ňou neučí, tiež že sa s nimi nehrá, že sú stále len na tabletoch. Preto od 28.10.2022 deti bývajú u otca už len každý druhý víkend, pričom keď sú u matky, na otca sa nepýtajú, takto im to vyhovuje, nepáčilo sa im, že chodia z jednej strany na druhú. Deti samé hovoria, že k otcovi nechcú chodiť častejšie ako každý druhý víkend. Matka ďalej tvrdila, že pred deťmi sa nikdy na otca nevyjadrovala v negatívnom zmysle, naopak k nadávkam, resp. vyhrážaniu zo strany otca došlo aj prostredníctvom SMS, resp. telefonátov, ako aj pri osobných stretnutiach rodičov počas výmeny detí. Odkedy sa rozišli a otec deti od nej odišiel, spôsobil jej také psychické útrapy, že nemá chuť sa s ním o niečom baviť, preto odmietla spoločné stretnutie s otcom na referáte poradensko-psychologických služieb na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Na pojednávaní na rozdiel od jej návrh na začatie konania tvrdila, že so striedavou starostlivosťou boli stále nejaké problémy, aj keď si je vedomá, že podala návrh na zverenie detí do striedavej starostlivosti, čakala, že sa zmení správanie otca, k čomu však nedošlo.

11. Otec v konaní tvrdil, že deti si na striedavú starostlivosť zvykli. Potvrdil, že komunikácia medzi ním a matkou začala trochu viaznuť, nakoľko matka žiadala, aby si vymenili týždne opačne oproti predchádzajúcej dohode, on si to nakoniec bol schopný v práci zaradiť a v tomto matke ustúpil.

12. Kolízny opatrovník v konaní uviedol, že pri realizácii pohovoru s maloletými deťmi dňa 19.10.2022 bol prítomný aj ich otec na základe ich priania. Poukázal na to, že matka v návrhu na začatie konania uvádzala, že jej vzťah s otcom je nekonfliktný, pričom približne po mesiaci malo dôjsť k zhoršeniu komunikácie medzi rodičmi. Počas pohovoru s deťmi v domácnosti otca dňa 19.10.2022 boli deti s otcom v objatí, hravo sa po ňom váľali a prejavovali k nemu úplne pozitívny a láskyplný vzťah. Až v rámci ich stretnutí u psychologičky bolo ich správanie zmenené, ambivalentné. Z vykonaných projektívnych techník vyplynulo, že k obidvom rodičom deti prejavili pozitívnu citovú väzbu, napríklad obe deti pri označovaní, ktorý smajlík vyjadruje otca, ktorý matku, označili u oboch rodičov usmievacích smajlíkov. Následne sa však vyjadrili na otázky v tom zmysle, že striedavá osobná starostlivosť im nevyhovuje, nevedeli však uviesť dôvod. Vo svojich vyjadreniach v podstate hovorili niečo iné, ako konali. Kolízny opatrovník za účelom riešenia problému rodičov v ich komunikácií navrhol uložiť im výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobovať sa odbornému psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb na primerané obdobie.

13. Stará matka detí z otcovej strany Y. X. v konaní vypovedala, že otec a deti majú spolu dobrý vzťah, všetko, čo deti potrebujú, je zabezpečené, aj čo sa týka stravy, vozenia do školy, respektíve škôlky, učenia sa. Deti majú dobrý vzťah aj s nimi ako starými rodičmi. Počas faktickej striedavej starostlivosti o deti po týždni nikdy nevidela, že by sa otec negatívne vyjadroval na adresu matky detí, práve naopak, vždy deťom hovorili, že majú otca aj matku. Otca deti rešpektujú, nevidia v ich vzťahu žiadne problémy. Ako starí rodičia sa s deťmi stretávajú ako predtým, teda vždy keď prídu k otcovi na návštevu, majú aj spoločnú veľkú záhradu, kde spolu trávajú čas.

14. Na základe takto vykonaného dokazovania s poukazom na ust. § 36 ods. 1, § 24 ods. 1, 2 a 4, § 62 ods. 1, 2, 4 a 6 a § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“) dospel súd prvej inštancie k záveru, že v najlepšom záujme maloletých detí bude zveriť ich do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Poukázal na to, že obaja rodičia deň po sebe (08. a 09.09.2022) podali návrh na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch a takáto forma starostlivosti o deti sa aj fakticky realizovala od ukončenia spolužitia rodičov v spoločnej domácnosti dňa 22.02.2022. Súd prvej inštancie mal za to, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obidvaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloleté deti, majú vo svojich domácnostiach na to vytvorené vhodné podmienky. V konaní ani neboli tvrdené relevantné okolnosti, ktoré by spochybňovali schopnosť niektorého z rodičov zabezpečiť deťom všestrannú starostlivosť. K tvrdeniu matky, že otec sa s maloletou X. dostatočne nepripravuje do školy a zhodnému vyjadreniu maloletej u psychologičky úradu práce súd prvej inštancie uviedol, že takúto okolnosť samo o sebe nepovažuje za natoľko závažnú, aby spôsobovala nevhodnosť striedavej starostlivosti. Uviedol, že je v záujme oboch rodičov, aj otca, aby sa deťom venoval na zodpovedajúcej úrovni, zabezpečoval im zmysluplné trávenie voľného času, vrátane rôznych zážitkov, ako aj zodpovednú prípravu na vyučovanie, pričom nebolo zistené, že by otec nebol vôbec toto schopný alebo ochotný zabezpečovať.

15. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentáciou matky detí, že striedavá osobná starostlivosť pre ne nie je vhodná z dôvodu zhoršenej komunikácie medzi ňou a otcom. S poukazom na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1206/09 zo dňa 23.02.2010 zdôraznil, že nesúhlas rodiča (matky) so striedavou starostlivosťou môže byť relevantný, len ak je vybudovaný na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Ak však pôjde o dôvod iracionálny alebo nepreskúmateľný, alebo bude v konaní preukázané, že ide o nesúhlas spočívajúci na dôvode preukázateľne nemajúcom negatívny vplyv na záujem dieťaťa, súd nemôže na takomto nesúhlase založiť rozhodnutie, ktorým návrhu na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nevyhovie. Ďalej poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1708/14 zo dňa 18.12.2014 v zmysle ktorého za situácie, kedy sa obaja rodičia o svoje deti aktívne zaujímajú, sú v rovnakej miere schopní a ochotní starať sa o ich zdravie a telesný, citový, rozumový a mravný vývoj a kedy tieto deti majú k obojmu rodičom rovnako hlboký citový vzťah, nie je možné striedavú osobnú starostlivosť vylúčiť len na základe hodnotenia vzťahov medzi rodičmi.

16. Súd prvej inštancie mal za preukázaný pozitívny citový vzťah detí k ich otcovi s poukazom na vykonaný pohovor kolíznym opatrovníkom v domácnosti otca dňa 19.10.2022, ako aj na to, že zo stretnutí u psychológa na úrade práce vyplynulo, že deti verbálne vyjadrovali niečo iné, ako vyplynulo z vykonaných projektívnych techník, navyše mal. X. sa vyjadrovala frázami neprimeranými jej veku, čo podľa súdu prvej inštancie môže naznačovať skôr ovplyvnenie zo strany matky. Zdôraznil, že použitými technikami bolo zistené, že deti majú pozitívny citový vzťah k obojmu rodičom. Tvrdenia matky, že mal. deti od nej k otcovi nechcú chodiť uviedol, že súčasťou princípov zodpovedného rodičovstva je aj pozitívna motivácia detí k stretnutiu s druhým rodičom a vyvarovanie sa prenášania prípadných vlastných negatívnych postojov medzi rodičmi po ukončení ich partnerského vzťahu na spoločné deti, pokiaľ samé nemajú žiadny dôvod prechovávať voči niektorému z rodičov negatívne pocity. Rodičia bývajú navzájom neďaleko od seba v blízkosti mesta O., čím zostáva aj v rámci striedavej starostlivosti zachovaná stabilita výchovného prostredia detí, u ktorých nemusí dôjsť k žiadnym zmenám školy, resp. predškolského zariadenia. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že neboli zistené žiadne relevantné dôvody pre záver o nevhodnosti striedavej starostlivosti, ktorá sa u detí počas dlhšieho obdobia už fakticky realizovala, deti samotné ešte pri pohovore s kolíznym opatrovníkom dňa 19.10.2022 uviedli, že si na takúto situáciu zvykli. Mal preto za to, že sú splnené všetky zákonné predpoklady na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti, t.j. striedavá osobná starostlivosť je v záujme detí, ktoré tak budú mať možnosť rozvíjať svoj vzťah k obojmu rodičom pri rozvíjaní schopnosti rodičov navzájom komunikovať v záujme maloletých detí a taktiež maloleté deti majú predpoklady pre realizovanie striedavej starostlivosti, s ktorou už majú skúsenosti. V konaní nebolo relevantne preukázané, že by striedavá osobná starostlivosť mala byť v rozpore s najlepším záujmom, či zdravým vývinom maloletých detí. Obaja rodičia majú záujem o zabezpečovanie osobnej starostlivosti a majú na to vytvorené vhodné podmienky potrebné pre rozvoj a zdravý vývoj detí, deti sú rovnako zvyknuté na prítomnosť otca ako aj matky. Súd prvej inštancie určil týždenný časový interval striedavej starostlivosti vzhľadom na to, že tento sa už u detí realizoval a považuje ho z hľadiska zdravého vývinu detí v ich veku za primeraný, poskytujúci obojmu rodičom rovnocenný časový priestor na starostlivosť o maloleté deti. Vzhľadom na uvedené návrh matky na zverenie detí do jej výlučnej osobnej starostlivosti nepovažoval za dôvodný, v najlepšom záujme detí, a preto ho zamietol.

17. Súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné matkou navrhované doplnenie dokazovania znaleckým posudkom vypracovaným znalcom z odboru psychológie za účelom posúdenia vzájomného citového vzťahu rodičov a maloletých detí, resp. osobnostných predpokladov rodičov so zameraním na ich schopnosť zabezpečovať náležitú výchovu a starostlivosť o deti. Odôvodnil to tým, že v konaní neboli produkované žiadne dôkazy, resp. neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé viesť k pochybnosti o schopnosti niektorého z rodičov zabezpečovať deťom riadnu starostlivosť, keďže rodičia žili dlhé roky v partnerskom zväzku s deťmi a po ukončení spolužitia si fakticky deti striedali dlhšie obdobie v týždňových intervaloch, počas ktorého im riadne zabezpečovali potrebnú starostlivosť. Aj za súčinnosti psychológa referátu poradensko-psychologických služieb bol zistený pozitívny citový vzťah detí k obojmu rodičom, preto je v ich najlepšom záujme tento ďalej rozvíjať a umocňovať. Nariadenie znaleckého dokazovania preto súd prvej inštancie považoval nielen za neopodstatnené, ale aj za nehospodárne v súvislosti s potrebou rýchlosti tohto konania.

18. Súd výživné počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčil, nakoľko u oboch rodičov stanovil rovnaké časové obdobie, počas ktorého budú zabezpečovať starostlivosť o deti a taktiež osobné, majetkové a zárobkové pomery oboch rodičov vyhodnotil ako porovnateľné.

19. Súd ako dôvodnému a v záujme maloletých detí vyhovel návrhu kolízneho opatrovníka uložiť rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu s cieľom zlepšenia vzájomnej komunikácie rodičov týkajúcej sa starostlivosti o maloleté deti a osvojenia si princípov zodpovedného rodičovstva v súčinnosti s referátom poradensko-psychologických služieb príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. V konaní bolo totiž zistené, že vzťahy medzi rodičmi sú zhoršené, je medzi nimi nedostatok konštruktívnej komunikácie v záujme maloletých detí. Výchovné opatrenie bolo uložené v záujme predídenia nepriaznivým vplyvom na ďalší zdravý vývin detí spočívajúcim v destabilizácii psychického stavu detí v dôsledku pokračovania, resp. dokonca možného zhoršovania nedostatočnej komunikácie medzi rodičmi.

20. O trovách konania súd inštancie rozhodol s poukazom na § 52 Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. m. p.“), nakoľko v priebehu konania nezistil okolnosti odôvodňujúce iné rozhodnutie o trovách.

21. Proti I. a závislým II. až V. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zverení mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti, časových intervaloch striedania, zastupovaní a spravovaní majetku mal. detí, neurčení vyživovacej povinnosti a zamietnutí návrhu matky na zverenie mal. detí do jej výlučnej osobnej starostlivosti podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označila za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. s. p.“), t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

22. Matka maloletých detí vyčítala súdu prvej inštancie, že nevykonal ňou navrhované znalecké dokazovanie znalcom - pedopsychológom za účelom zhodnotenia súčasného stavu a postoja maloletých detí. Na zistenie skutočného reálneho záujmu maloletých detí by súd mal vykonať zodpovedajúce dokazovanie. Poukázala na to, že keď opustila spoločnú domácnosť, rozchod neprebehol hladko. Medzi oboma rodičmi boli problémy, respektíve vzťahové rozpory, ktoré vyústili do odchodu matky domov k jej rodičom. Matka bola v zhoršenom stave a viackrát pocítovala potrebu požiadať o pomoc políciu. Považovala za nepodstatné, či orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili spor ako závažný alebo nie, podstatne podľa jej názoru je že orgány policajného zboru zasahovali a svedkami toho boli aj deti. Súd prvej inštancie mal preukázať, že existujú problémy medzi rodičmi maloletých detí, pričom matka trvala na tom, že za takej situácie je fakticky vylúčená úprava striedavej starostlivosti. Problémy sa odchodom zo spoločnej domácnosti i celým súdnym konaním len prehlbujú. Uviedla, že v súčasnosti rieši problémy už len v spolupráci s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na odporúčanie kolízneho opatrovníka, pričom dokumentáciu priložila k odvolaniu. Mala za to, že z daných dokumentov je zrejmé, že deti vnímajú súčasné otcove správanie ako nátlak, psychický atak voči nim. Sú vo veku, kedy nevedia pochopiť otcove správanie a jeho snahu vypytovať sa na osobu matky, prípadne koho majú radšej, či ho ešte ľúbia a pod. Práve pre otázky tohto typu deti nemajú záujem ísť k nemu, prípadne sa začínajú cítiť pod určitým tlakom, ktorý vnímajú negatívne. Otec si nevie uvedomiť, že vyvíjanou psychickou nadradenosťou ubližuje aj sebe, pretože deti môžu jeho správanie vnímať inak, ako si to vysvetľuje on. Podľa názoru matky práve konfrontácia detí s jeho nárokmi a názormi deťom ubližuje. Podľa matky práve toto správanie otca preukazuje, že striedavá starostlivosť v súčasnej dobe nie je vhodná a v záujme maloletých detí. Práve z toho dôvodu považuje rozhodnutie súdu za nešťastné, neakceptujúce predovšetkým požiadavky a záujmy maloletých detí. Podľa matky toto všetko bolo potvrdené aj výsluchom svedkyne - otcovej matky, ktorú otec zavolať na pojednávanie bez toho, aby túto skutočnosť vopred súdu, či ostatným účastníkom oznámil. Stará matka maloletých detí pochopiteľne tvrdila okolnosti v prospech svojho syna - otca maloletých detí, výsluch sa netýkal záujmu maloletých detí, stará matka vo svojej výpovedi sa k tomuto nevyjadrovala, ani k tomu, čo by chceli jej vnútcence, sústredila sa na hájanie záujmov otca maloletých detí a propagáciu jeho dobrých vlastností.

23. Za nepodstatnú okolnosť považovala matka maloletých detí tú skutočnosť, že v pôvodnom návrhu zhodne s otcom maloletých detí navrhovala striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov o maloleté

deti. Zdôraznila, že toto stanovisko zmenila práve z dôvodov na strane maloletých detí, ktoré začali mať problém s otcom a jeho rodinou. Mala za to, že neboli splnené zákonné predpoklady uvedené v § 24 zákona o rodine, kedy súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Bola názoru, že striedavá starostlivosť nie je v záujme maloletých detí, súd prvej inštancie sa postavil na stranu otca argumentujúc tým, že v návrhu tiež žiadala striedavú starostlivosť. Jednoznačne sa v konaní vyjadrila, že v súčasnosti deti majú problém s otcom a je to spôsobené práve dôvodmi na jeho strane, pochopiteľne nie na strane detí. Nevylúčila, že v budúcnosti bude takáto úprava rodičovských práv a povinností na prospech detí, k čomu by sa tiež navrhovaný znalec mohol vyjadriť. Trvala na tom, že z jej strany deti nie sú žiadnym spôsobom konfrontované a na rozdiel od otca nie sú dotazované nevhodnými otázkami, práve z tohto dôvodu sa pravdepodobne u nej cítia bezpečnejšie a k otcovi odmietajú ísť. Matka mala ďalej za to, že striedavá starostlivosť nezaistí potreby maloletých detí lepšie ako jej výlučná starostlivosť. Podľa nej striedavá starostlivosť prichádza do úvahy v prípadoch rozvodov, či rozchodov rodičov, ktorí vedú spolu vychádzať a komunikovať a neprenášajú osobné a vzťahové problémy do vzťahu s maloletým dieťaťom. Inak by sa dieťa mohlo stať rukojemníkom rodičovskej nenávisťi vo vytváranom nepriateľskom prostredí. Bola názoru, že presne k tomu dochádza, čo preukazuje písomná komunikácia matky s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Napokon matka mala za to, že otec nevytvára a nezabezpečuje stabilné a komfortné prostredie, či pohodlie pre deti, pretože práve tým, že ich zaťažuje rôznymi vzťahovými otázkami, či otázkami na matku, pôsobí na deti negatívne a vytvára na nich tlak.

24. Matka maloletých detí preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Otec mal. detí vo vyjadrení k odvolaniu matky mal. detí navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správne. Poukázal na to, že v oboch prípadoch, v ktorých matka požiadala o pomoc políciu, boli veci odložené z dôvodu, že došlé oznámenia neodôvodňovali začatie konania o priestupku alebo postúpenie vecí. Na rozdiel od matky vyhodnotenie jej podaní orgánmi činnými v trestnom konaní považoval za podstatné. Navyše matka sa o ich výsledok vôbec nezaujímal, nepodávala opravné prostriedky proti týmto procesným rozhodnutiam konajúcich orgánov, nenavrhovala v konaní vykonanie žiadnych dôkazov, ani predmetné spisy pripojiť k tomuto súdному konaniu a vykonať nimi dokazovanie.

26. Otec nepoprel, že účelom výsluchu jeho matky v konaní nebolo vyjadrovať sa k záujmu detí, či k tomu, čo by chceli, ani ku vzájomnému vzťahu ich rodičov, ale preukázať spôsobilosť otca vychovávať mal. deti vo svojej domácnosti, že má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu mal. detí, že ich potreby budú zaistené a bude sa rozvíjať ich vzťah k starým rodičom.

27. Otec mal za to, že súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil, z akého dôvodu nevykonal matkou navrhované znalecké dokazovanie, otec sa s týmito dôvodmi stotožnil. Okrem toho matka nenavrhla vykonanie žiadneho dôkazu na preukázanie jej tvrdení, ktoré boli navyše v rozpore so skutkovými zisteniami kolízneho opatrovníka a súdom ustáleným skutkovým stavom.

28. Naďalej nesúhlasil s názorom matky, že existencia problémov medzi rodičmi maloletých detí fakticky vylučuje úpravu striedavej starostlivosti, podľa otca uvedené tvrdenie nemá oporu v zákone. Za príčinu problémov označil zmenu postoja matky, ktorá bez akéhokoľvek dôvodu začala obmedzovať jeho právo na sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletých detí v zmysle ust. § 28 ods. 1 písm. a) zákona o rodine, čím zároveň začala nerešpektovať a obmedzovať právo detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Otec uviedol, že matka v uvedenom nezákonnom konaní pokračuje aj v súčasnosti napriek tomu, že súd prvej inštancie vydal dňa 17. januára 2023 neodkladné opatrenie, ktorým do právoplatného skončenia konania vo veci samej nariadil striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov tak, ako v napadnutom rozsudku.

29. Pokiaľ matka poukazuje na správy adresované kolízному opatrovníkovi, k tomu otec uviedol, že prezentujú len postoj matky, ktorý je v zhode s jej prejavom na pojednávaní zo dňa 13.12.2022. Práve tento postoj znemožnil dosiahnutie akéhokoľvek zlepšenia vzťahov medzi účastníkmi konania. Hodnotenie vzťahu maloletých detí a otca matkou považoval za subjektívne a nepravdivé, navyše nevyplývalo ani z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie alebo šetrenia kolízneho opatrovníka.

30. Vzhľadom na uvedené sa otec nestotožnil s názorom matky, že neboli naplnené zákonné podmienky pre striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov o mal. detí uvedené v ust. § 24 zákona o rodine a zároveň mal za to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie rešpektuje aj kritériá uvedené v ust. § 24 ods. 5 zákona o rodine.

31. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky v krátkosti zrekapituloval priebeh konania pred súdom prvej inštancie, trval na svojej správe z prešetrenia pomerov zo dňa 25.10.2022, stotožnil sa s napadnutým rozsudkom ohľadne zverenia mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a navrhol predĺžiť súdom prvej inštancie uložené výchovné opatrenie na dobu jedného roka od právoplatnosti rozsudku.

32. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

33. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní matky maloletých detí podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec nielen v rozsahu odvolania v zmysle § 65 C. m. p., nakoľko konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C. m. p.) nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 68 C. m. p. z dôvodu, že to nepovažoval pre zistenie skutočného stavu veci za potrebné a rozsudok súdu prvej inštancie v jeho I. výroku a od neho závislých II. až V. výroku vo veci samej a od výrokov vo veci samej závislom VII. výroku o náhrade trov konania ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. potvrdil. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie vzťahujúcim sa na tieto výroky a na toto poukazuje. Na zdôraznenie jeho vecnej správnosti, reagujúc na odvolacie dôvody matky maloletých detí udáva, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, pre potreby rozhodnutia dostatočne a správne zistil skutočný stav veci a vec správne právne posúdil a reagujúc na odvolacie námietky matky dopĺňa:

34. Súd pri svojom rozhodovaní vychádza z toho, čo bolo v konaní preukázané. V konaní nebola preukázaná matkou uvádzaná nevhodnosť striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o mal. detí, resp. že by táto nebola v ich záujme. Matkou uvádzané tvrdenia, že otec detí sa jej vyhrážal, vulgárne jej nadával, čoho svedkami boli aj deti, neboli v konaní potvrdené, obe oznámenia matky podané na polícii na otca boli vybavené tak, že veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorých sa mal otec dopustiť voči matke detí, boli príslušným správnym orgánom odložené. Matka v konaní nepredložila ani žiadne SMS správy, či výpisy telefonátov, ktoré by jej tvrdenia potvrdzovali. Aj ďalším dôkazom - výpoveďou starej matky mal. detí z otcovej strany bolo potvrdené, že počas faktickej striedavej starostlivosti o deti po týždni nikdy nevidela, že by sa otec negatívne vyjadroval na adresu matky detí, práve naopak, vždy deťom hovorili, že majú otca aj matku.

35. Taktiež mal. deti spočiatku uvádzali, že u oboch rodičov je dobre, zvykli si na túto situáciu, kolízny opatrovník prešetrujúci pomery v domácnosti otca uviedol, že počas pohovoru s deťmi v domácnosti otca dňa 19.10.2022 boli deti s otcom v objatí, hravo sa po ňom váľali a prejavovali k nemu úplne pozitívny a láskyplný vzťah a aj po neskoršom verbálnom deklarovaní zmeny postoja detí k otcovi, deklarovaní, že už striedavú osobnú starostlivosť nechcú, tieto nevedeli povedať, z akého dôvodu. Z vyjadrení mal. X. frázami, ktoré nie sú primerané jej veku a kopírovaných vyjadrení mal. Y. vyvstala dôvodná pochybnosť o tom, či si skutočne neprajú striedavú osobnú starostlivosť, alebo sa jedná len o ich ovplyvňovanie matkou, najmä keď projektívne techniky potvrdili pozitívny vzťah detí k obojmu rodičom a ich výsledky boli v rozpore s tým, čo deti deklarovali. Matka ďalej tvrdila, že staršej dcére sa zhoršil prospech v škole, sťažovala sa, že otec sa s ňou neučí. V konaní však nebolo preukázané relevantné zhoršenie prospechu maloletej X. v škole v období, keď sa na základe dohody rodičov realizovala striedavá osobná starostlivosť.

36. Nepresvedčivo vyznela aj argumentácia matky, prečo v konaní zmenila návrh zo zverenia mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti na zverenie do jej výlučnej osobnej starostlivosti, keď spočiatku v návrhu na začatie konania uvádzala, že obaja rodičia majú rovnako dobré predpoklady k výchove mal. detí, obaja disponujú potrebnými predpokladmi k nekonfliktnej realizácii striedavej starostlivosti, obe deti majú oboch rodičov rovnako rady a ani jedného neodmietajú, komunikácia medzi rodičmi je nekonfliktná a rodičia spolu ohľadom detí bez problémov komunikujú, neskôr však už tvrdila, že tomu tak nebolo, že so striedavou starostlivosťou boli stále nejaké problémy.

37. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd poukazuje na to, že veľmi dôležité pre realizáciu či už striedavej osobnej starostlivosti, alebo styku rodiča s dieťaťom je pozitívne vplyvanie druhého rodiča na dieťa. Ak toto chýba, resp. naopak rodič na dieťa vplyva negatívne, napr. tým, že pred realizáciou odovzdania dieťa je podráždený, nevrlý, utrúsi nevhodnú poznámku (nemusí byť priamo urážajúca) na adresu rodiča, alebo vysielala neverbálne signály nestotožňujúce sa so striedavou osobnou starostlivosťou, či úpravou styku, prenáša tým (hoci aj nevedomky) svoje napätie a negatívny postoj k striedavej osobnej starostlivosti, či úprave styku na dieťa.

38. Súd prvej inštancie dostatočným poukazom na judikatúru odôvodnil, že samotný nesúhlas jedného rodiča so striedavou osobnou starostlivosťou nie je prekážkou jej nariadenia. Podporuje to aj znenie ust. § 24 ods. 3 druhá veta zákona o rodine (do 31.12.2022 § 24 ods. 2 druhá veta zákona o rodine), podľa ktorého ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

39. Nakoľko po určitú dobu striedavá osobná starostlivosť o mal. deti na základe dohody rodičov fungovala, dôkazmi vykonanými v konaní nebol zistený negatívny postoj mal. detí k nej a vzhľadom na nepresvedčivú zmenu postoja matky mal. detí k striedavej osobnej starostlivosti má aj odvolací súd za to, že pre rozhodnutie vo veci nebolo potrebné s prihliadnutím na individuálne okolnosti tohto prípadu nariaďovať znalecké dokazovanie za účelom zhodnotenia súčasného stavu a postoja maloletých detí, či vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti.

40. Odvolací súd sa vzhľadom na uvedené vyššie a dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že sú splnené predpoklady pre zverenie mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov uvedené v § 24 ods. 3 zákona o rodine (do 31.12.2022 v § 24 ods. 2 zákona o rodine) v spojení s § 24 ods. 5 (do 31.12.2022 § 24 ods. 4 zákona o rodine). Odvolací súd navyše upriamuje pozornosť na to, že v zmysle § 24 ods. 3 zákona o rodine podľa právneho stavu účinného od 01.01.2023 sa už nevyžaduje, aby striedavou osobnou starostlivosťou boli lepšie zaistené potreby dieťaťa, postačuje, ak ňou budú zaistené potreby dieťaťa rovnako ako pri výlučnej osobnej starostlivosti.

41. Aj keď odvolaním nebol napadnutý VII. výrok rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov prvoinštančného konania, nakoľko sa jedná o závislý výrok od I. až V. výroku vo veci samej (§ 379 písm. a) C. s. p. a § 65 C. m. p.), odvolací súd ho preskúmal a taktiež ako vecne správny s poukazom na §§ 57, 58 a 52 C. m. p. potvrdil.

42. Naopak krajský súd v zmysle § 2 ods. 1 C. m. p. v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. a §§ 57 C. m. p. o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodol, pretože v odvolacom konaní žiaden z účastníkov konania takúto požiadavku nevzniesol.

43. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola uložená peňažná povinnosť, možno na základe návrhu oprávneného vykonať exekúciu proti povinnému zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku a/alebo príkazom na zadržanie vodičského preukazu za splnenia zákonných podmienok (§ 50 ods. 1 v spojení s § 63 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému alebo vykonateľné rozhodnutie o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).